

Dysartrie

- Porucha artikulace
- Nejčastěji **u dětí s mozkovou obrnou (MO)** – závažné centrální postižení
- Nejčastější příčiny MO:
 - a) *Prenatální* (infekce matky)
 - b) *Perinatální* (asfyxie, nedonošenost, protražované porody)
 - c) *Postnatální* (všechny infekce zejm. do 6 měsíců – postižení nezralého mozku)

KLASIFIKACE MO

A. SPASTICKÉ FORMY

- a) **Diparetická** – postiženy jsou zejm. dolní končetiny
- b) **Hemiparetická** – spast. obrna horní i dolní končetiny jedné poloviny těla
- c) **Kvadruparetická** – spast. obrna všech čtyř končetin

A. NESPASTICKÉ FORMY

- a) **Hypotonická** = snížený svalový tonus (napětí)
- b) **Dyskinetická** = mimovolní pomalé krouživé pohyby

DYSARTRIE

= **motorická porucha řeči při lézi CNS**

- **Porucha inervace artikulačních hybných orgánů**
- Postiženy v různé míře a rozsahu veškeré základní součásti motorické realizace řeči (dýchání, tvorba hlasu a hybnost mluvidel, měkkého patra a čelisti)
- Narušení: *respirace, fonace, artikulace, rezonance, modulace* (mod. faktory: melodie, tempo, přízvuk, rytmus)
- Nejtěžší stupeň = anartrie (neschopnost verbálně komunikovat)
- **Symptomatická porucha** = vždy symptomem jiného dominantního postižení
- Vývojová/vrozená – vznik v období pre-, peri-, post- do 1. roku
- Získaná – v průběhu života (úrazy, poranění mozku, CMP, degenerativní onemocnění)

ETIOLOGIE

A) Vývojová dysartrie

- prenatální: úrazy matky v těhotenství, nedonošenost, málo vitamínu K, teratogeny
- perinatální: protražený porod, krvácení do mozku, asfyxie
- postnatální: meningitida, encefalitida, úrazy mozku a hlavičky, intoxikace

B. Získaná dysartrie

- v pozdějším věku; úrazy hlavy, CMP, degenerativní onemocnění, nádory, toxická poškození nervové soustavy, poranění mozku

DIAGNOSTIKA

- **Týmová spolupráce** – neurolog, ORL, psycholog, lékař, klinický logoped
- **KOMPLEXNÍ HODNOCENÍ DYSARTRIE:**
 - Motorické fce v orofaciální oblasti
 - Výskyt slinotoku
 - Schopnost příjmu potravy
 - Orální reflexy
 - Respirace
 - Fonace
 - Artikulace
 - Rezonance, prozodické faktory
 - Fonemický sluch
 - Jednotlivé jazykové roviny

DIFERENCIÁLNÍ DIAGNOSTIKA

- Dysartrie x vývojová dysfázie
- Dysartrie x dyslalie
- Dysartrie x afázie

TERAPIE

- ☐ Nutná interdisciplinární spolupráce

□ **Zásady pro reedukaci hybnosti a řeči** (František Kábele a Ivan Lesný):

- a) Z. vývojovosti
- b) Z. reflexnosti
- c) Z. rytmižace
- d) Z. koplexnosti
- e) Z. kolektivnosti
- f) Z. přiměřenosti a individuálního přístupu

- Nejdůležitější fyzioterapeutické koncepty pro rozvoj orofaciální oblasti:
- Metodika Bobathových
- Metodika reflexní lokomoce dle Václava Vojty
- Metodika Castillo-Morales
- Kabatova metodika
- Myofunkční terapie
- Terapie Petöho